

odbor všeobecné správy

náměstí Hrdinů 1634/3

140 21 Praha 4

Č. j. MV- 5089-15/VS-2024

Praha 16. prosince 2024

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 14/2024

Prohlášení o určení otcovství uzavřením trojdohody u matričního úřadu

Problematika trojdohody je upravena v **§ 777 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**, ve znění zákona č. 414/2023 Sb., dále jen „**občanský zákoník**“, v **§ 16a zákona č. 301/2000 Sb.**, o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 414/2023 Sb., dále jen „**zákon o matrikách**“, a ve **vyhlášce č. 207/2001 Sb.**, kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „**matriční vyhláška**“.

Trojdohoda představuje institut, který má zjednodušit a zrychlit postup, jehož cílem je, aby právní rodičovství co nejdříve odpovídalo biologickému a sociálnímu rodičovství, a to bez zdlouhavého řízení o popření otcovství podle první domněnky otcovství svědčící manželovi, resp. bývalému manželovi matky.

Narodí-li se dítě v době mezi zahájením řízení o rozvodu manželství a třístým dnem po rozvodu manželství, a manžel, popřípadě bývalý manžel prohlásí, že není otcem dítěte, zatímco jiný muž prohlásí, že je otcem dítěte, má se za to, že otcem je tento muž, připojí-li se matka k oběma prohlášením (§ 777 odst. 1 občanského zákoníku). Trojdohodou lze určit otcovství i k dítěti ještě nenarozenému, je-li již počato (§ 777 odst. 1 občanského zákoníku).

Účastníky trojdohody jsou:

- a) manžel, popřípadě bývalý manžel matky dítěte,
- b) muž, který tvrdí, že je otcem dítěte, a
- c) matka dítěte.

Nezletilý, který není plně svéprávný, činí prohlášení vždy před soudem (§ 779 odst. 2 občanského zákoníku). Činí-li prohlášení ten, kdo není plně svéprávný, může je učinit pouze před soudem (§ 780 občanského zákoníku). Tyto osoby tedy nemohou prohlášení v rámci trojdohody učinit před matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky.

Je zcela v souladu se zákonem, aby každý z účastníků trojdhody učinil souhlasné prohlášení zvlášť. Není nutné, aby byli všichni účastníci fyzicky přítomni současně, resp. bezprostředně po sobě, na jednom místě. Podstatné je, aby **prohlášení** učinili všichni zúčastnění **osobně**. Prohlášení se totiž skládá ze tří samostatných právních jednání, přičemž ze zákona plyne požadavek na to, aby tato prohlášení byla souhlasná, nikoli na to, aby byla činěna současně, resp. bezprostředně po sobě.

Prohlášení o určení otcovství trojdhodou je možné při současném splnění těchto podmínek:

- a) bylo **zahájeno řízení o rozvodu manželství**;
- b) **dítě se narodí v době mezi zahájením řízení o rozvodu manželství**, tj. ode dne podání návrhu na rozvod manželství, **do konce tzv. ochranné doby tří set dnů po právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství**; v době, kdy účastníci činí prohlášení, nemusí být dítě narozené, ale již počaté, to však nemá vliv na nezbytnost splnění uvedené podmínky;
- c) návrh lze podat soudu anebo prohlášení lze učinit před kterýmkoli matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky **nejpozději do uplynutí jednoho roku od narození dítěte** (§ 777 odst. 2 občanského zákoníku a § 16a odst. 1 zákona o matrikách).

Prohlášení o určení otcovství trojdhodou musí obsahovat:

- a) prohlášení manžela matky, resp. bývalého manžela matky, o tom, že není otcem dítěte,
- b) prohlášení jiného muže než manžela matky, že je otcem dítěte, a
- c) matka dítěte se musí k oběma prohlášením připojit, tedy prohlásit, že její manžel, resp. bývalý manžel, není otcem dítěte a že otcem dítěte je muž, který to prohlašuje.

Vzory prohlášení o určení otcovství podle § 777 občanského zákoníku jsou upraveny v příloze č. 2 vzorech 27, 28 a 29 matriční vyhlášky. V prohlášení stvrdí všichni účastníci svým podpisem mj. i skutečnost, že již neučinili prohlášení před jiným matričním úřadem, zastupitelským úřadem České republiky nebo před soudem, ani že jim není známo, že by probíhalo soudní řízení o určení otcovství k tomuto dítěti (§ 16a odst. 2 zákona o matrikách). Jedná se o matriční tiskopisy, které mohou být na žádost ověřeny obecním úřadem obce s rozšířenou působností nebo krajským úřadem za účelem jejich použití v cizině (§ 4 odst. 2, § 4a odst. 2 a § 28 zákona o matrikách).

Prohlášení matky dítěte, manžela nebo bývalého manžela matky dítěte a muže, který tvrdí, že je otcem dítěte je nutné odlišit od určení otcovství trojdhodou, neboť naplnění podmínek pro prohlášení nutně nevede přímo k určení otcovství.

Otcovství k dítěti je určeno trojdohodou při současném splnění těchto podmínek:

- a) dítě se narodí v době mezi zahájením řízení o rozvodu manželství, tj. ode dne podání návrhu na rozvod manželství, do konce tzv. ochranné doby tří set dnů po právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství;
- b) prohlášení matky dítěte, manžela nebo bývalého manžela matky dítěte a muže, který tvrdí, že je otcem dítěte, bylo učiněno před matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky nejpozději do uplynutí jednoho roku od narození dítěte (§ 777 odst. 2 občanského zákoníku a § 16a odst. 1 zákona o matrikách), a
- c) rozhodnutí o rozvodu manželství nabylo právní moci (§ 777 odst. 3 občanského zákoníku).

Splnění podmínky, aby rozhodnutí o rozvodu manželství nabylo právní moci, není nutné pro učinění prohlášení (prohlášení lze učinit i před tím, než rozhodnutí o rozvodu nabude právní moci), jedná se však o podmínku nezbytně nutnou k tomu, aby prohlášení o určení otcovství určené trojdohodou vyvolalo právní účinky. Muži, který prohlásil, že je otcem dítěte, nespovídá domněnka otcovství, dokud rozsudek o rozvodu manželství matky dítěte a jejího manžela nenabude právní moci.

Byl-li podán návrh nebo učiněno prohlášení o určení otcovství trojdohodou před uplynutím jednoho roku od narození dítěte a rozhodnutí soudu o rozvodu manželství nabylo právní moci až po uplynutí jednoho roku od narození dítěte, budou právní účinky trojdhody vyvolány i v tomto případě (při splnění všech dalších zákonných podmínek), tj. ke dni právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství bude určeno otcovství na základě trojdhody.

Ačkoli je tedy možné učinit prohlášení o určení otcovství trojdohodou ještě předtím, než rozhodnutí o rozvodu manželství nabylo právní moci, **k určení otcovství nemůže dojít dříve, než rozhodnutí o rozvodu manželství nabude právní moci.** To znamená, že právní účinky vyplývající z prohlášení o určení otcovství, které učinila matka dítěte, její manžel a muž, který tvrdí, že je otcem dítěte, nastanou až poté, co jsou manželé pravomocně rozvedeni. Do té doby tato prohlášení nemohou právní účinky vyvolat a nelze tedy na jejich základě zapsat otcovství do matriky. Narodí-li se dítě přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství a v této době je zapsáno narození do matriky, postupuje matriční úřad při zápisu narození, jako by výše uvedené prohlášení nebylo učiněno.

Pokud je prohlášení učiněno před narozením dítěte, informaci o tom, že byla uzavřena trojdhoda, sdělí matričnímu úřadu, který je příslušný k zápisu narození dítěte, především matka dítěte nebo muž, který tvrdí, že je otcem dítěte. K zápisu otce dítěte do knihy narození dítěte, k němuž bylo určeno otcovství trojdohodou, předloží matka dítěte nebo její bývalý manžel pravomocný rozsudek o rozvodu manželství (§ 16a odst. 3 zákona o matrikách).

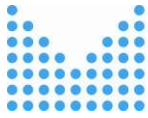

Dojde-li k určení otcovství trojdohodou před narozením dítěte, zápis narození dítěte se do matriky provede v souladu s trojdohodou. Pokud je určeno otcovství trojdohodou až po zápisu narození dítěte do matriky, učiní se o určení otcovství trojdohodou dodatečný záznam.

Povinnou součástí trojdohody není dohoda o jménu a příjmení dítěte, ačkoli je uzavření takové dohody vhodné. Dohoda o jménu a příjmení dítěte tvoří součást vzorů prohlášení o určení otcovství podle § 777 občanského zákoníku (vzory 27, 28 a 29 přílohy č. 2 matriční vyhlášky), přičemž v případě, že se dítě již narodilo a není zapsáno v matrice, je dohoda o jménu a příjmení dítěte již nezbytná.

Byla-li učiněna prohlášení o určení otcovství podle § 777 občanského zákoníku, která nemohla vyvolat právní účinky, například prohlášení o určení otcovství podle § 777 občanského zákoníku byla učiněna ještě za trvání manželství matky dítěte a k rozvodu manželství pravomocně nedošlo, pak by za trvání manželství mělo nejprve dojít k popření otcovství. Bylo-li by otcovství manžela matky dítěte úspěšně popřeno a manželství stále trvá, lze následně určit otcovství souhlasným prohlášením podle § 779 odst. 1 občanského zákoníku. Souhlasné prohlášení o určení otcovství by tedy mělo být učiněno znovu, neboť nelze vyjímát určitou část z úkonu (v tomto případě konkrétně z prohlášení o určení otcovství trojdohodou), který pro nesplnění zákonných podmínek nenabyl právních účinků. I když se jedná obsahově o obdobný úkon, byl tento úkon učiněn v určitém okamžiku a ve vazbě na určité okolnosti, které se však mohly změnit (např. poté, co manžel popřel otcovství, si žena setrvávající v manželství či jiný muž mohli svůj záměr, prohlásit souhlasné otcovství, rozmyslet).

Narodí-li se dítě v době podle § 776 odst. 1 občanského zákoníku a domněnka otcovství svědčí ke dni narození dítěte manželovi, resp. bývalému manželovi matky dítěte (matka cizinka, manžel, resp. bývalý manžel státní občan České republiky) a k tomuto dítěti je až po narození určeno otcovství trojdohodou (prohlášení matky/cizinky, manžela, resp. bývalého manžela matky dítěte/státní občan České republiky a muže/cizince, který tvrdí, že je otcem dítěte), získá dítě narozením státní občanství České republiky. Ke dni narození je totiž v souladu s § 776 odst. 1 občanského zákoníku považován za otce dítěte manžel matky, resp. bývalý manžel, který je státním občanem České republiky. Pro tento závěr není významné, zda k prohlášení matky/cizinky, manžela, resp. bývalého manžela matky dítěte/státní občan České republiky a muže/cizince, který tvrdí, že je otcem dítěte, došlo před narozením dítěte či nikoliv. Rozhodné je, od kterého dne má toto prohlášení právní účinky pro určení otcovství. Pokud v matrice dosud nebyl proveden zápis narození dítěte, tj. dosud nedošlo k zápisu manžela, resp. bývalého manžela matky do knihy narození jako otce dítěte, a v mezidobí od narození dítěte do provedení zápisu narození do knihy narození dojde k určení otcovství trojdohodou, bude do knihy narození v souladu s § 777 občanského zákoníku jako otec dítěte zapsán již muž, který spolu s matkou dítěte a jejím manželem, resp. bývalým manželem prohlásil, že je otcem dítěte. Doporučuje se tedy, aby

v popisovaném případě byl v matriční knize narození současně učiněn záznam o určení otcovství trojdhodou a o účastnících trojdhody, aby již ze zápisu v matriční knize, nikoli až nahlédnutím do sbírky listin, bylo zřejmé, na základě jaké skutečnosti získalo dítě státní občanství České republiky, když na pozici jeho rodičů jsou zapsáni pouze cizinci.

Jde-li o řízení o neplatnost manželství, použije se § 777 odst. 1 až 3 občanského zákoníku obdobně (§ 777 odst. 4 občanského zákoníku), tj. určení otcovství trojdhodou se uplatní obdobně i tehdy, pokud bylo manželství prohlášeno za neplatné. K tomu, aby byl muž, který tvrdí, že je otcem dítěte zapsán do knihy narození jako otec dítěte, k němuž bylo otcovství určeno trojdhodou, musí matka dítěte nebo její bývalý manžel předložit pravomocný rozsudek, kterým bylo prohlášeno manželství za neplatné.

Tato informace byla zkonzultována s Ministerstvem spravedlnosti.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy